

NYHEDSBREV FEBRUAR 2025

Indkaldelse til generalforsamling onsdag den 19. marts kl. 19

Indhold i dette nyhedsbrev

1. Generalforsamlingens dagsorden
2. Formandens årsberetning
3. Audebo Pumpestation
4. Solcellepark på vej ved Bukkerup
5. Om solcelleanlæg og vindmøller i Holbæk Kommune
6. Om energiparker
7. Møllevangen 5, Holbæk. Besigtigelse
8. Invitation til temadag fra vores Landsforening By og Land
9. Firmamedlemskaber er nu på hjemmesiden
10. Nye medlemmet

Generalforsamlingen afholdes i
Det Gamle Elefantapotek,
Ahlgade 32, Holbæk

1. Generalforsamlingens dagsorden

1. Valg af dirigent
2. Beretning ved formanden for bestyrelsen
3. Forelæggelse det reviderede årsregnskab til godkendelse
4. Behandling af eventuelle forslag fra bestyrelsen og fra andre medlemmer.
5. Fastsættelse af kontingent.
6. Valg af bestyrelsesmedlemmer og suppleanter
På valg som bestyrelsesmedlem er:
Lykke Mantzius Lykke, Ole Borch Nielsen, Niels Helgogaard og Kristian Lund
På valg som suppleanter er:
Tommy Woxholt og Rasmus Thy
Alle er villige til genvalg
7. Valg af revisorer
Leif Bahn og Henning Østergaard
Valg af revisorsuppleant:
Kathrine Olesen
Alle er villige til genvalg
8. Eventuelt

En af de smukke bevaringsværdige bygninger på Jernbanevej i Holbæk.

2. Formandens årsberetning

I år er et anderledes år for så vidt angår formandsposten, da jeg afløser Peter Sorenus fra august 2024 til september 2025. Tommy Woxholt er samtidig trådt ind i Team Bevaring sammen med mig. Peter har taget orlov fra alt bestyrelsesarbejde i øvrigt, da han er i gang med et bogprojekt, som kræver al hans opmærksomhed i et års tid. Jeg har forstået på ham, at alt går planmæssigt, og vi ser frem til at se ham på barrikaderne igen til september.

Bestyrelsesmøder

Der er afholdt 7 bestyrelsesmøder i 2024 udover generalforsamlingen.

Møder i Team Bevaring

Der er afholdt 4 møder. Adskillige emner er blevet vendt. Flere overordnede planer er blevet drøftet som f.eks. Stationspladsen i Holbæk, naturgenopretning ved Aggersvold, bevarende lokalplaner, landsbybyfornyelse, solcelleanlæg ved Bukkerup, energibybyen m.m.

En af repræsentanterne fra Holbæk Kommune Maria Hellesøe fandt nyt arbejde i 2024. Vi skylder hende stor tak for hendes engagement og kunnen om de emner, som også ligger os på sinde: Respekten for kulturhistorien i by og på land.

Besigtigelser

- * Hestebedgaard, Bybjerg på Orø
Den gamle slægtsgård, som er bevaringsværdig, er overdraget til en forening på øen, som har til formål at bevare gårdens autencitet, udøve museumsvirksomhed og afholde kulturelle arrangementer. Vi blev inviteret på besøg for at vurdere gårdens tilstand. Den trænger til gennemgribende istandsættelse var vores konklusion. Vi anbefalede dem at søge fondsmidler, og det er man i fuld gang med.
- * Munkholmvej 21-25, Holbæk
Ejendommen er fra 1918 og bevaringsværdig. Holbæk Kommunes byggesagsafd. bad om vores holdning til andelsboligforeningens forslag om bl.a. sålbænke af skiffer. Det kunne vi ikke anbefale, og man endte med en løsning som den oprindelige med en vandnæseprofil i træ. Tak for det.
- * Olafur Eliassons skulptur i Strandparken
Efter vores mange henvendelser til kommunen er det ikke mindst med god hjælp fra Nordvestnyt, at de nu er kommet gang i genopretningen af skulpturen.
- * Skilte ved træerne i Strandparken
Vi har foreslået Holbæk Kommune at få sat navneskilte ved de mange eksotiske såvel som de alm. træer i Strandparken. Kommunen er med, og Nordeafonden ser også ud til at ville støtte projektet.
- * Vommevad, Svinninge, Dumpedal og Soderup
Fire nyligt istandsatte ældre vejbroer er blevet besigtiget mhp. evt. præmiering. Men det kunne vi ikke bifalde.

- * Kalundborgvej 266-268, Holbæk
Midt i den kommende nye bydel Holbæk Vest ligger den forladte gård Frydenlund. Ifølge helhedsplanen for området ønskes gården inddraget til fælles faciliteter for bydelen, men stuehuset ønskes revet ned. Vi besigtigede og var enige om, at stuehuset efterhånden var blevet så maltrakteret, at en nedrivning ville gavne resten af gårdanlægget, som bestemt er værd at bevare.
- * Søstrupvej 14, Tingtved
Ejeren søgte om nedrivning af et par bevaringsværdige staldlænger. Vi besigtigede men blev enige om at give kommunen et blødt svar om, at vi helst så bygningerne bevaret og istandsat.

Medlemsudflugten til Knabstrup

En pæn skare deltog i arkitekt Ulla Lunn's rundvisning i parken og i hovedbygningen til Knabstrup Gods. Ulla er i familie med Lunn-familien, som har været ejerne gennem de seneste par hundrede år. Knabstruphesten hørte vi selvfølgelig også om. Det var en meget spændende og medrivende fortælling, vi fik præsenteret i løbet af de godt to timer..

Nyhedsbreve

I marts, august og december 2024 udkom vores nyhedsbrev Bevar Mig Vel med detaljerede beskrivelser af, hvad der rører sig i Holbæk Kommune, hvor FBL-Holbæk er involveret. Vi håber, vores medlemmer har glæde af nyhedsbrevene.

Hjemmesiden

Jeg håber, I benytter vores hjemmeside ind imellem. Den er altid opdateret med vores seneste nyheder. Her kan I finde vedtægterne, tidligere nyhedsbreve og referater fra generalforsamlinger m.m.m.

20. februar 2025

Birgitte Degener, FBL-Holbæk, fmd.

Færgen passerer stranden ved Blegstrædehage i Holbæk Havn

3. Audebo Pumpestation

Sammen med Holbæk Museum har vi på sidste Team Bevaringsmøde i december foreslået/ insistere på, at kommunen får sendt en fredningsindstilling til Slots- og Kulturstyrelsen uden at afvente projekt for påtænkte indvendige ombygninger. Kommunen overvejer, og vi følger op. Vi anbefaler både dæmning og pumpestation fredet.

Vores landsforening By og Land har bemyndigelse til at indstille bygninger, haver og kulturlandskaber til fredning. I denne sag vil de skrive en anbefaling om fredning, så snart kommunen har overvejet færdig.

Audebo Pumpestation og Audebodæmningen

I august 2023 skrev vi bl.a. i Nyhedsbrevet:

“Audebo Pumpestation er en væsentlig del af historien om tørlægningen og opdyrkningen af store dele af Lammejorden i forrige århundrede. Det er kulturarv.

Stedet emmer af historie, og smukt er der tillige. Desuden har pumpestationen stadig en fuldstændig uundværlig funktion med at fastholde vandspejlets kote og dermed sikre markernes afgrøder.

I forbindelse med en renovering og nyindretning af pumpehuset har det i kommunen været på tale at søge om fredning af Audebo Pumpestation og omgivelser.

FBL-Holbæk støtter initiativet. Vores landsforening støtter også. Der vil fra begge blive udarbejdet breve med opfordring til staten om at frede området, så snart Holbæk Kommune endeligt har bestemt sig. Det er en lang proces, så vi håber, at sagen snart kommer i gang.”

4. Solcellepark på vej ved Bukkerup

Bukkerup landsby sydøst for Tølløse blev i slutningen af 1700-tallet stjerneudskiftet, dvs. man flyttede ikke gårdene ud på enkelte lodder men lod dem forblive i landsbyen og i stedet inddele landsbymarken i lagkagestykker. En sådan »stjerneudskiftning« var billigere, mere enkel at udføre og tillod at bevare de trygge landsbyrammer.

Sporene efter denne stjerneudskiftning er stadig bevaret i landskabet, og Bukkerup er da også udpeget som et af kommunens kulturmiljøer.

Nu har Holbæk Kommunes politikere givet grønt lys til udarbejdelse af en lokalplan for en solcellepark omkring landsbyen Bukkerup. 150 ha skal solcelleparken være. Det er et areal svarende til Sprogø eller 210 fodboldbaner.

Anlægget ”skærer” sporene efter stjerneudskiftningernes diger og hegn over. Et kulturhistorisk spor bliver dermed elimineret.

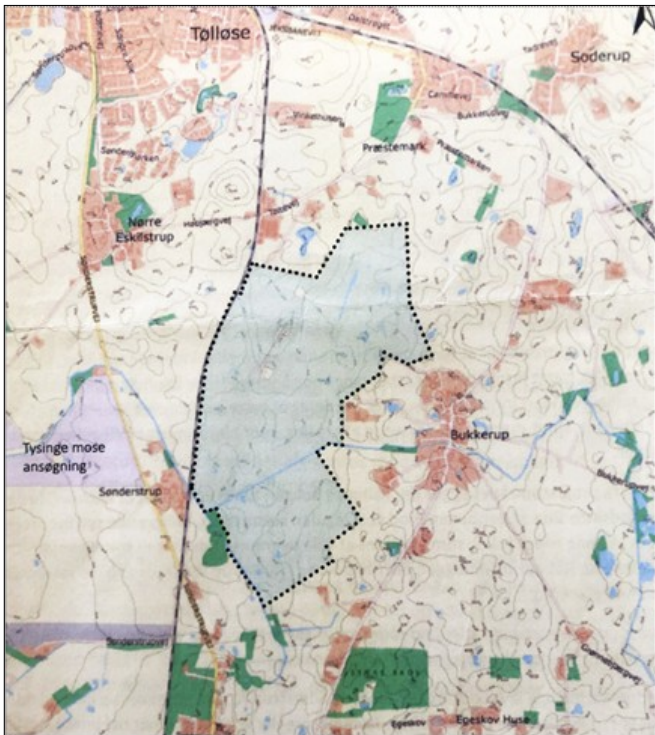
Der har været protester fra landsbyen, og der har været protester på borgermødet sidste år. Men lokalplanen kommer, og så vidt vi er orienteret uden ændringer af udgangspunktet: 150 hektar solceller.

Kommuneplanen har ingen øvre grænse for, hvor stort et samlet areal, en solcellepark må være. I 2022 kom kommunens forslag til retningslinjer for solcelleanlæg, og netop her ankede vi over, at der ikke var en øvre grænse. På et borgermøde herom blev der spurgt til arealstørrelser, og her blev der fra kommunen svaret, at anlæggene som udgangspunkt ikke må være mere end 100 ha.

Luftfoto af Bukkerup set fra sydøst.

Sporene efter stjerneudskiftningens diger/ levende hegn ses tydeligt i landskabet. I baggrunden kan man ane jernbanelinjen,

Det med lysblå markerede område viser det 150 ha store solcelleanlæg ved Bukkerup

5. Om solcelleanlæg og vindmøller i Holbæk Kommune

Holbæk Kommune har 15. oktober 2024 a jour ført en oversigt over nuværende og planlagte solcelleanlæg:

	Areal	Produktion/år
Maglebjerg	30 hektar	38 GWh
Mørkøv	59 hektar	43 GWh
Severinsminde	90 hektar	70 GWh
Bukkerup	150 hektar	125 GWh
Tysinge Mose	100 hektar	* ca. 90 GWh
Bonderup Gods	170 hektar	* ca. 150 GWh
Vognserup Gods	134 hektar	** 104 GWh
Energipark		
Gigawattimer i alt ca.		ca. 620 GWh

Ad * FBL har angivet et erfaringstal, da solcellernes kapacitet ikke er oplyst

Ad ** Både 5-6 vindmøller og solcelleanlæg indgår i den oplyste kapacitet på 189 GWh. FBL har anslået solcelleandelen til 104 GWh og vindmøllerne 85 GWh.

Ifølge Holbæk Kommunes egne beregninger fra 15. oktober 2024 er ambitionen, at solcelleproduceret

energi pr. år skal nå 100 GWh og vindmølleenergi 300 GWh i 2030, i alt 400 GWh.

Kommunen forventer, at det samlede årlige forbrug af vedvarende energi i kommunens husstande, erhverv og offentlige institutioner vil være 400 GWh.

På oversigten i venstre spalte fremgår, at vi kan forvente en årlig produktion fra solcelleanlæg på ca. 620 GWh.

Dertil kommer vindmølleanlæggene, hvor eksisterende og planlagte bestående af Sandby med 40 GWh, af Holbæk Nord Vindpark med 71 GWh og af Vognserup Energipark med ca. 85 GWh, i alt udgør ca. 196 GWh.

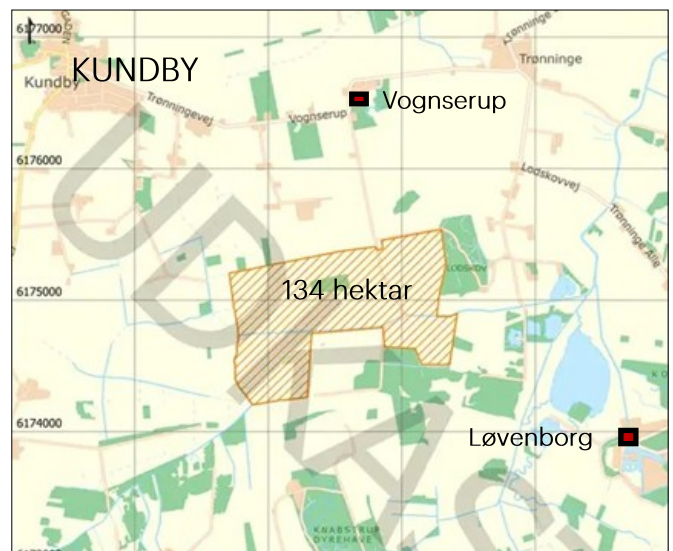
Samlet er eksisterende og planlagte anlæg 816 GWh. Der er derfor udsigt til en overproduktion på over 100 procent.

Desuden ligger der flere ansøgninger i bunken, som ikke har fået grønt lys - i hvert fald ikke i første omgang.

FBL-Holbæk går ind for grøn energi, selvfølgelig. Men vi går ikke ind for overproduktion med salg for øje til andre både inden- og udenfor kommunens og landets grænser.

Det er i forvejen et fremmedelement at placere solceller ude i vores landskaber. Undgå solceller og vindmøller kan vi p.t. ikke. Men vi kan nøjes med at producere til eget forbrug.

6. Om energiparker

Den planlagte energipark fylder godt i herregårdslandskabet mellem de to godser Vognserup og Løvenborg

I 2024 vedtog Folketinget en ny lov om statsligt udpegede energiparker. Med loven og med tilhørende ændringer af anden lovgivning er det muligt at prioritere opstilling af vindmøller, solcelleanlæg og tilknyttede anlæg på tværs af andre interesser.

Loven giver også videre adgang til at dispensere fra bl.a. naturbeskyttelsesloven, skovloven og museumsloven.

Energiparken på Vognserup Gods omfatter både en solcelle- og vindmøllepark, som efter ansøgning er udpeget af staten med Holbæk Kommunes tilslutning.

7. Møllevangen 5, Holbæk Besigtigelse

På foranledning af ejeren var tre bestyrelsesmedlemmer på besigtigelse af villaen, som har fået høj bevarelsesværdi i forbindelse med en SAVE-registrering. Huser er et Bedre Byggeskik-hus.

Ejeren ønskede at etablere en mere velplaceret og velproportioneret kvist mod haven og i øvrigt istandsætte med behøring hensyntagen til husets kvaliteter. Ejeren ønskede også at varmeisolere taget udefra ved at fjerne tagstenene og bygge isoleringslaget op udefra, hvilket vi på det kraftigste frarådede, da de murede gesimser og profileringer i givet fald skal forhøjes med et uharmonisk udseende til følge af gavlf og gesims. Vingetagstenene er fra Knabstrup Teglværk og er i fin stand. Vi foreslog i stedet at isolere indefra men under udførelsen hele tiden have for øje, at tagrummet skal ventileres, f.eks. via ventilhuller i gavlene.

Ejeren var meget lydhør og kom i løbet af besigtigelsen selv med flere gode idéer til kvistens udformning, indretningen og tagløsningen.

Så er det værd at være bevaringsforening i Holbæk Kommune!

8. Invitation til temadag fra vores Landsforening By og Land

Den 23. marts holdes et daglangt møde om bevaringsværdige bygninger og kulturmiljøer.

Mødet incl. forplejning koster 240 kr. og foregår midt i Odense.

Foreningen for
Bygnings- og Landskabskultur
i Holbæk Kommune

Formanden Birgitte Degener deltager. Har andre tid og lyst, kan Birgitte kontaktes for evt. samkørsel.

Mobil 4023 4779

Man skal tilmelde sig via hjemmesiden

byogland.dk/nyheder, hvor også dagens program ligger.

9. Firmamedlemsskaber kommer nu på hjemmesiden

Alle foreningens firmamedlemsskaber, som indtil nu alene har kunnet ses i nyhedsbrevene, bliver nu også "offentligt tilgængelige" på foreningens hjemmeside www.fbl-holbaek.dk under fanen "Om foreningen".

10. Nye medlemmer

Vi byder velkommen til:

Mie og Bo Bendixen
Holbæk Stadsarkiv

Vi håber, at I får glæde af jeres medlemskab og ikke tøver med at henvende jer, hvis der er noget, I gerne vil have, foreningen tager op.

Bestyrelsen i FBL-Holbæk

Birgitte Degener, formand, nyhedsbreve
Lykke Mantzius Lykke, kasserer
Ole Peter Borch Nielsen, sekretær og arkivar
Niels Cruusberg Helgogaard, webmaster
Kristian Lund
Tommy Woxholt

Arbejdende suppleant i bestyrelsen

Rasmus Thy

Orlov

Peter Sorenus har orlov til 1. 9. 2025 p.g.a. bogprojekt

Firmamedlemsskaber:

Bedemand, Morsø, Tuse Næs
Danbolig Holbæk v/Henrik Larsen
EBH Byg Tømrermester, Holbæk
Gert Jørgensen VVS ApS, Holbæk
Holbæk Stadsarkiv
Holbæk Rørmontage ApS
Home Holbæk A/S v/Michael Jørgensen
Kullegaard A/S, Holbæk
Lene Floris Kulturrådgivning, Holbæk
MarcoPlan Byg A/S, Audebo
Snedkeren.dk v/ tømrermester Kristian Lund, Holbæk
Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, Holbæk
Tømrerfirmaet Jørgen Hansen ApS, Gislinge
TJ Tømrerservice ApS, Audebo